

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.05.2023

Pan
Wiesław Piotrkowski
Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni

Urząd Morski w Gdyni
ul. B. Chrzanowskiego 10
81-338 Gdynia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Urzędu Morskiego
w Gdyni

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Morski w Gdyni, ul. B. Chrzanowskiego 10, 81-338 Gdynia (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiesław Piotrkowski, Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, od 20 lipca 2016 r. (dalej: „Dyrektor”).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku.
Kontroler	Agnieszka Zamorska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/4/2023 z 4 stycznia 2023 r. (akta kontroli str.1-6)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2022 r. Urzędu, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków,– kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,– analiza stanu zobowiązań,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.</i></p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu na 2022 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Badanie 68,2% wydatków ogółem budżetu państwa i 24,5% wydatków ogółem budżetu środków europejskich zrealizowanych w 2022 r. w łącznej kwocie 700 320,7 tys. zł³, wykazała, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, w sposób celowy i gospodarny. Objęte badaniem środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa w kwocie 9890,0 tys. zł i rezerwy celowej w łącznej kwocie 123 322,0 tys. zł⁴ wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Nie stwierdzono nieprawidłowości w objętych badaniem postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, na które w 2022 r. wydano 2746,4 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie objęte badaniem sprawozdania budżetowe Urzędu za 2022 r. oraz sprawozdania Urzędu w zakresie operacji finansowych za IV kw. 2022 r. Badane sprawozdania sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny ich poprawność.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Uzyskane przez Urząd w 2022 r. dochody budżetu państwa w wysokości 5652,3 tys. zł były:

- wyższe o 344,3 tys. zł (o 6,5%) od planowanych (5308,0 tys. zł), głównie w wyniku uzyskania:
 - wyższych o 181,6 tys. zł wpływów z tytułu opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości;
 - wyższych o 127,2 tys. zł wpływów z rozliczeń z lat ubiegłych;
- niższe o 111,8 tys. zł (o 1,9%) od uzyskanych w 2021 r. (5764,1 tys. zł) głównie w wyniku:
 - niższych o 197,4 tys. zł wpływów z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa;
 - niższych o 145,1 tys. zł wpływów z tytułu z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów.

Głównymi źródłami dochodów w Urzędzie były: w § 0610 – wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów (2277,2 tys. zł, tj. 40,3% dochodów ogółem), w § 0620 – wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości (1331,6 tys. zł, tj. 23,6% dochodów ogółem) i w § 0750 – wpływy

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Z tego 643 341,7 tys. zł z budżetu państwa i 56 979,0 tys. zł z budżetu środków europejskich. Kwota nie zawiera objętych odrębnym badaniem wydatków niewygasających z końcem 2021 r. i poniesionych na energię elektryczną.

⁴ Z tego 8081,5 tys. zł z budżetu państwa i 115 240,5 tys. zł z budżetu środków europejskich.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa (1038,5 tys. zł, tj. 18,4% dochodów ogółem).

Na koniec 2022 r. w Urzędzie:

- należności pozostałe do zapłaty wyniosły 973,8 tys. zł i były wyższe od stanu takich należności na koniec 2021 r. o 47,7 tys. zł (o 5,1%);
- zaległości netto wyniosły 968,9 tys. zł i były wyższe od stanu takich zaległości na koniec 2021 r. o 101,1 tys. zł (o 11,6%), głównie w wyniku zwiększenia o 35,1 tys. zł – do kwoty 160,7 tys. zł (16,6% zaległości ogółem) z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, o 32,0 tys. zł – do kwoty 269,1 tys. zł (27,8% zaległości ogółem) z tytułu pozostałych odsetek oraz o 27,9 tys. zł – do kwoty 87,1 tys. zł (9% zaległości ogółem) z tytułu wpływów z usług.

(akta kontroli str. 226-244)

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki Urzędu z budżetu państwa w 2022 r. wyniosły 942 847,7 tys. zł, tj. 99,9% planowanych (943 078,3 tys. zł) i w porównaniu do 2021 r. były większe o 99 800,3 tys. zł, tj. o 11,8%.

Najwyższe wydatki wystąpiły w dziale 600 Transport i łączność, rozdziale 60043 Urzędy morskie – 924 529,8 tys. zł, tj. 98,1% ogółu wydatków. Wydatki poniesiono również w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdziale 90018 Ochrona brzegów morskich – 18 312,9 tys. zł (1,8%) oraz w dziale 752 Obrona narodowa, rozdziale 75212 Pozostałe wydatki obronne – 5,0 tys. zł (0,1%).

Niższe od planu po zmianach wykonanie wydatków wynikało głównie z niższego o 112,4 tys. zł wykonania wydatków na wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej (§ 4020) w dziale 600, rozdziale 60043. Było to spowodowane sukcesywnym zatrudnianiem pracowników w Kapitanacie Portu Nowy Świat. Powyższe środki zgłoszono do blokady planowanych na 2022 r. wydatków⁶.

Wyższe aniżeli w 2021 r. wykonanie wydatków wynikało głównie ze wzrostu wydatków inwestycyjnych spowodowanego większym zaawansowaniem prac dotyczących inwestycji podjętych w latach poprzednich, w tym m.in.: „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, „Modernizacja układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku”, „Przebudowa portu rybackiego we Fromborku”, „Pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych Portu Gdynia. Etap II – pogłębienie toru podejściowego” i „Ochrona brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego”.

(akta kontroli str. 415-442, 756-804)

Wydatki budżetu państwa ujęte w planie finansowym Urzędu na 2022 r. w trakcie roku zostały zwiększone z rezerw budżetu państwa per saldo o 30 941,8 tys. zł⁷, z tego

⁶ Otrzymano decyzję Ministra Infrastruktury w sprawie blokowania planowanych na 2022 r. wydatków o nr 21.4143.12.3.2022. BD z dnia 22 grudnia 2022 r.

⁷ Zwiększeń w łącznej kwocie 31 202,4 tys. zł dokonano 12 decyzjami Ministra Finansów, z tego jedną dotyczącą rezerwy ogólnej – 9890,0 tys. zł i 11 decyzjami dotyczącymi rezerwy celowej – 21 312,4 tys. zł. Zmniejszenia dotyczącego rezerwy celowej w kwocie 260,6 tys. zł dokonano jedną decyzją Ministra Finansów.

z rezerwy ogólnej⁸ – 9890,00 tys. zł oraz rezerwy celowej poz. 8⁹ – 21 051,8 tys. zł. Zwiększenia dotyczyły wydatków bieżących w łącznej kwocie 437,4 tys. zł oraz majątkowych w kwocie 30 504,4 tys. zł.

Na podstawie badania dotyczącego środków z rezerwy ogólnej w kwocie 9890,00 tys. zł, tj. 100% i rezerwy celowej poz. 8 w łącznej kwocie 8081,5 tys. zł, tj. 38,4% środków, o które zwiększono plan wydatków z ww. rezerwy celowej ustalono, że w pełnej wysokości i zgodnie z przeznaczeniem wykorzystano środki z:

- rezerwy ogólnej na realizację robót budowlanych w ramach inwestycji pn. „Przebudowa Portu Rybackiego we Fromborku.” – 9890,0 tys. zł;
- rezerwy celowej na zadania pn.: „Pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych Portu Gdynia. Etap II - pogłębienie toru podejściowego” – 5009,0 tys. zł oraz „Modernizacja wejścia do portu wewnętrznego (w Gdańsku). Etap IIIA” – 2635,1 tys. zł.

Ponadto z ww. rezerwy celowej wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem 301,3 tys. zł z 437,4 tys. zł. na zadanie dotyczące sfinansowania od 1 lipca 2022 r. wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 11 osób przewidzianych do zatrudnienia w Kapitanacie Portu Nowy Świat¹⁰.

Wydatki, na które pozyskano środki z rezerwy celowej nie zostały ujęte w planie finansowym Urzędu na etapie opracowania ustawy budżetowej na 2022 r. gdyż na podstawie art. 140 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych¹¹ były to wydatki, na które w budżecie państwa mogły być tworzone rezerwy celowe.

(akta kontroli str. 238-284)

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2022 r. wyniosły 1698,3 tys. zł (99,6% planowanych) i były wyższe od wykonanych w 2021 r. – 1064,3 tys. zł o 94,0 tys. zł, tj. o 5,9%. W 2022 r. wydatki poniesiono głównie na wypłatę strawnego – 606,9 tys. zł, zakup odzieży ochronnej wynikający z przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy – 329,1 tys. zł oraz ekwiwalenty za pranie odzieży służbowej i ochronnej – 288,5 tys. zł.

Wydatki bieżące wyniosły 113 469,9 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach – 113 679,5 tys. zł. Składały się na nie głównie wydatki na wynagrodzenia i pochodne – 65 574,2 tys. zł, zakup usług pozostałych – 23 828,5 tys. zł, wydatki na zakupy materiałów i wyposażenia – 7772,6 tys. zł oraz zakup usług remontowych – 5097,0 tys. zł. Wydatki te były niższe od wykonanych w 2021 r. o 1482,3 tys. zł, tj. o 1,3%, głównie z powodu niższych wydatków na zakup usług pozostałych (§ 4300).

(akta kontroli str. 319-321, 767-807)

Wydatki na wynagrodzenia w Urzędzie w 2022 r. wyniosły¹² 56 795,1 tys. zł (w tym 99,8% planowanych na 2022 r. i 100% wydatków niewygasających) i w porównaniu do 2021 r. były wyższe o 1992,1 tys. zł, tj. o 3,6% głównie w wyniku – jak wyjaśnił Dyrektor – zwiększenia środków w ramach funduszu wynagrodzeń, przywrócenia

⁸ Rezerwa na realizację robót budowlanych w ramach inwestycji pn. Przebudowa Portu Rybackiego we Fromborku.

⁹ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

¹⁰ Na niewykorzystane środki w wysokości 136,1 tys. zł otrzymano decyzję Ministra Infrastruktury w sprawie blokowania planowanych na 2022 r. wydatków, o której mowa w przypisie 5.

¹¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022, poz. 1634, ze zm.).

¹² Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

funduszu nagród w 2022 r. oraz otrzymania rezerwy celowej na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 11 pracowników Kapitanatu Portu Nowy Świat.

Przeciętne zatrudnienie¹³ w Urzędzie w 2022 r. (740 osób) było niższe w porównaniu do 2021 r. o 10 osób (o 1,3%). Przeciętne wynagrodzenie w 2022 r. (6394,9 zł) w porównaniu do 2021 r. zwiększyło się o 305,8 zł, tj. o 5%.

W 2022 r. na wynagrodzenia bezosobowe w Urzędzie wydano 866,6 tys. zł (o 142,8 tys. zł, tj. o 19,7% więcej niż w 2021 r.). Zadania Urzędu na podstawie umów innych niż umowa o pracę¹⁴ wykonywały 54 osoby, tj. o cztery więcej niż w 2021 r. Wydatki z tego tytułu wyniosły 625,3 tys. zł i były większe o 11% niż w 2021 r. W 2022 r. w Urzędzie nie zawierano umów na wynajem personelu.

(akta kontroli str. 42-49, 238-244)

Wydatki majątkowe w Urzędzie wyniosły 827 346,8 tys. zł¹⁵, tj. 99,9% planowanych i były wyższe od wykonanych w 2021 r. o 101 203,3 tys. zł, tj. o 13,9%. Z ww. środków realizowano¹⁶ 19 zadań, m.in.: „Budowę drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” (765 192,1 tys.zł), „Modernizację układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku” (20 949,2 tys.zł), „Przebudowę portu rybackiego we Fromborku” (13 025,4 tys.zł), „Pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych Portu Gdynia. Etap II - pogłębienie toru podejściowego” (9 515,0 tys. zł), „Ochronę brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego” (4 494,0 tys.zł).

(akta kontroli str. 402-442, 767-804, 809-811)

Zobowiązania na koniec 2022 r. wykazane w sprawozdaniu Rb-28¹⁷ wyniosły 101 629,4 tys. zł i były wyższe o 65 126,3 tys. zł od stanu zobowiązań na koniec 2021 r. – 36 503,1 tys. zł, głównie z powodu zobowiązań dotyczących wydatków inwestycyjnych w łącznej kwocie 93 506,9 tys. zł, w tym głównie dotyczących zadania pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską – część I” (91 653,6 tys. zł). Pozostałe zobowiązania dotyczyły m.in. dodatkowego wynagrodzenia rocznego z pochodnymi – 5437,4 tys. zł oraz dostaw i usług – 1203,3 tys. zł. Na koniec 2022 r. w Urzędzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. W 2022 r. nie naliczono też i nie zapłacono odsetek ani kar z tytułu nieterminowego uregulowania zobowiązań.

(akta kontroli str. 238-244, 767-778, 801-802)

Z ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego¹⁸ wydatków w kwocie 4012,4 tys. zł (na realizację czterech zadań) wykorzystano, zgodnie z przeznaczeniem, 3561,6 tys. zł (88,8%). Terminowo zrealizowano trzy zadania, w tym: roboty pogłębiarskie w portach i przystaniach Zalewu Wiślanego (wydano 674,9 tys. zł), dodatkowy fundusz motywacyjny dla osób nie objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (wydano 36,0 tys. zł) i dodatkowy fundusz motywacyjny dla członków korpusu służby cywilnej (wydano 301,5 tys. zł).

¹³ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

¹⁴ Umowy zlecenia trwające w okresie od trzech do sześciu miesięcy sześć miesięcy lub powtarzane nieprzerwanie przez ten okres (jedna osoba); umowy zlecenia trwające powyżej sześciu miesięcy lub powtarzane nieprzerwanie przez ten okres (51 osób), umowy o dzieło (dwie osoby).

¹⁵ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 41 933,4 tys. zł.

¹⁶ Jedno z 18 zaplanowanych zadań na kwotę 200 tys. zł przeniesiono do realizacji w ramach planu finansowego jednostki na 2023 r. i wprowadzono w trakcie roku dwa nowe zadania na łączną kwotę 1850,7 tys. zł.

¹⁷ Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

¹⁸ Dz.U. poz. 2407.

Niepełne wykorzystanie środków (w kwocie 2549,2 tys. zł) na realizację zadania - pogłębienie torów podejściowych do pomostu cumowniczego oraz ewakuacyjnego na Mierzei Helskiej¹⁹, było spowodowane mniejszym zapotrzebowaniem na wydobycie urobku wynikającym z sytuacji batymetrycznej panującej na technicznych torach podejściowych prowadzących do pomostów w 2022 r. Niewykorzystane środki (w wysokości 450,8 tys. zł) zwrócono w dniu otrzymania, tj. przy zachowaniu terminu określonego w art. 21 ust. 7-9 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw²⁰ na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

Badanie wydatków niewygasających z końcem 2021 r. w kwocie 3224,1 tys. zł²¹ wykazało, że dokonano ich zgodnie z obowiązującym prawem, na usługi związane z robotami czerpalnymi, podczyszczeniowymi, służące realizacji celów i zadań Urzędu.

Ewidencję środków przeniesionych do wydatkowania w 2022 r. prowadzono zgodnie z § 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, stanowiącej załącznik nr 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej²².

(akta kontroli str. 369-401)

Badanie wydatków w kwocie 643 341,7 tys. zł²³, (wydatków bieżących jednostek budżetowych – 902,6 tys. zł, majątkowych – 642 439,1 tys. zł), stanowiących 68,2% wydatków z budżetu państwa ogółem, wykazało, że dokonano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów i zadań Urzędu²⁴.

Wniosek z przeprowadzonej przez NIK kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., dotyczący dokonywania wydatków w trakcie roku w granicach limitów określonych w planie finansowym, został zrealizowany.

(akta kontroli str. 443-547)

W latach 2021-2022 w Urzędzie poniesiono wydatki na energię elektryczną w wysokości odpowiednio 2538,9 tys. zł i 3080,9 tys. zł.

Badanie wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej w 2022 r. w dwóch²⁵ punktach poboru energii elektrycznej (dalej: „PPE”) o łącznej wartości 132,2 tys. zł²⁶ (23 faktury) wykazało, że:

¹⁹ Na które środki w kwocie 3000,0 tys. zł pozyskano z rezerwy budżetowej w 2021 r. (decyzja nr MF/FG5.4143.3.23.2021.MF.1108 z dnia 30 kwietnia 2021 r.) i następnie uwzględniono je w wykazie wydatków niewygasających z końcem roku budżetowego.

²⁰ Dz.U. z 2021 r. poz. 1535, ze zm.

²¹ Wydatki bieżące dotyczące dwóch zrealizowanych zadań, dokonane na podstawie trzech dowodów księgowych dobranych w sposób celowy według osądu kontrolera, z wyłączeniem środków przeznaczonych na dodatkowy fundusz motywacyjny.

²² Zał. nr 35 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, Dz. U. poz. 144, ze zm.

²³ Wydatki dokonane na podstawie 39 dowodów księgowych dobranych losowo z zastosowaniem metody monetarnej MUS (metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji – założono próg istotności: 2,0%, istotność wykonawczą: 0,75 progu istotności, a ryzyko statystyczne: 50%) z populacji wydatków w kwocie 889 474,3 tys. zł (pozapłacowe wydatki bieżące i majątkowe, po wyłączeniu wydatków o wartości poniżej 1,0 tys. zł).

²⁴ Z uwagi na objęcie szczegółowym badaniem zamówienia na dostawę nasiębiernej pogłębiarki ssąco-refulującej dla Urzędu (umowa TP.3800.01.2022 z 1 marca 2022 r.) w ramach kontroli NIK o nr D/22/506 - Planowanie i realizacja budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską, odstąpiono od oceny wydatku na zaliczkę na poczet wykonania ww. umowy.

²⁵ Dobranych w sposób celowy przez kontrolera na podstawie faktur za miesiąc kwiecień 2022 r. dotyczących PPE obsługiwanych w grupach taryfowej B2 i C2.

²⁶ W tym kwota 6,1 tys. zł stanowiła zobowiązanie 2022 r.

- 1) w PPE Nowa Hala Pław w Elblągu (grupa taryfowa C23) maksymalna moc pobrana kształtowała się w poszczególnych okresach rozliczeniowych od 16 do 25 kW, co stanowiło od 27,1% do 42,1% mocy umownej (60 kW);
- 2) w PPE Radiolatarnia Nabrzeże T. Wendy w Gdyni (grupa taryfowa C22b) opłaty za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej wyniosły 14,7 tys. zł, co stanowiło 43,7% wydatków poniesionych na usługi dystrybucji (33,6 tys. zł).

Zastępca Dyrektora ds. Technicznych wyjaśniła, że moc zamówiona w PPE Nowa Hala Pław w Elblągu została dobrana do planowanych potrzeb, które uzależnione są od przewidywanych odbiorów w wyniku realizacji pogłębiania toru wodnego między Kapitanatem Portu Nowy Świat a Portem w Elblągu. Natomiast planowany w 2023 r. montaż układu kompensacji energii biernej pojemnościowej w PPE Radiolatarnia Nabrzeże T. Wendy w Gdyni jest na etapie ustaleń roboczych²⁷. Ponadto poinformowała o zawartej²⁸ w Urzędzie umowie o efektywne zarządzanie energią elektryczną. W jej wyniku dokonano m.in. 50 zmian taryf, w 28 PPE obniżono moc przyłączeniową, a w 21 PPE przeprowadzono zmiany w obu ww. zakresach. W efekcie uzyskano oszczędności w 2021 r. w kwocie 25,9 tys. zł, a w 2022 r. w wysokości 252,7 tys. zł.

NIK zauważa, że zmniejszenie mocy umownej w PPE Nowa Hala Pław w Elblągu na przykład do poziomu 40 kW spowodowałoby obniżenie opłaty o 5,2 tys. zł, a opłaty za ponadumowny pobór energii biernej (14,7 tys. zł) w PPE Radiolatarnia Nabrzeże T. Wendy w Gdyni mogły być ograniczone poprzez wcześniejszy montaż układu do kompensacji energii biernej.

(akta kontroli str. 50-225, 1330-1353)

W 2022 r. w Urzędzie udzielono 65 zamówień z zastosowaniem przepisów Prawa zamówień publicznych²⁹ (w tym 40 – w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1 nupzp, 18 – w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art. 132 nupzp, sześć w trybie zamówienia z wolnej ręki i jedno w trybie negocjacji bez ogłoszenia), o łącznej wartości 602 165,2 tys. zł, na które wydano 383 958,6 tys. zł. Łączna wartość zamówień udzielonych z wyłączeniem procedur ww. ustawy wyniosła 13 828,2 tys. zł³⁰.

Badanie dobranych celowo trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (jednego w trybie podstawowym i dwóch z wyłączeniem procedur nupzp, na które w 2022 r. wydano 2746,4 tys. zł, wykazało, że:

- postępowanie w trybie podstawowym (na Remont Falochronu Wschodniego w miejscowości Rowy – na realizację zamówienia w 2022 r. wydano 2539,3 tys. zł) przeprowadzono zgodnie z przepisami nupzp,
- dwa postępowania z wyłączeniem procedur nupzp³¹ przeprowadzono zgodnie z wewnętrznymi procedurami obowiązującymi w Urzędzie,
- wydatki na realizację wszystkich trzech zamówień poniesiono terminowo i ujęto w księgach rachunkowych, a zamówienia służyły realizacji zadań Urzędu.

²⁷ W dniu 23 lutego 2023 r. zlecono wykonanie zamówienia w przedmiocie „Analiza i montaż kompensacji mocy biernej dla układu pomiarowego Radiolatarnia Nabrzeże T. Wendy Gdynia część I – branża elektryczna”. Po zrealizowaniu w terminie do 14 kwietnia 2023 r. części I ww. zamówienia, zostanie zlecona część II - wykonanie i montaż dławic – kompensacja mocy biernej.

²⁸ W dniu 4 lutego 2021 r. m.in. w celu uzyskania oszczędności poprzez optymalizację kosztów dystrybucyjnych.

²⁹ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.), dalej: „nupzp”.

³⁰ Zgodnie ze sprawozdaniem o udzielonych zamówieniach publicznych w 2022 r.

³¹ Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania pn. Tor wodny na rzece Elbląg P1-P2 i dostawę komputerów z wyposażeniem na potrzeby Urzędu Morskiego w Gdyni, na realizację których wydano w 2022 r. odpowiednio 110,7 tys. zł i 96,4 tys. zł.

Plan zamówień publicznych na 2022 r. i jego aktualizacje sporządzono prawidłowo oraz opublikowano w terminie określonym w art. 23 ust. 1 nupzp.

Sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2022 r. sporządzono zgodnie z wzorem³² i przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie wynikającym z art. 82 ust. 2 nupzp.

Wnioski z przeprowadzonej przez NIK kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., dotyczące wskazywania w zaproszeniu do negocjacji bez ogłoszenia prawidłowej podstawy prawnej zastosowanego trybu oraz żądania dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowań w trybie negocjacji bez ogłoszenia, zostały zrealizowane. W zakresie wniosku dotyczącego sporządzania jednego protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym bieżącego dokumentowania kolejnych czynności podejmowanych w postępowaniu – w ramach niniejszej kontroli - nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 948-1329)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki Urzędu z budżetu środków europejskich w 2022 r. wyniosły 232 296,2 tys. zł, tj. 99,9% planowanych (232 296,9 tys. zł) i w porównaniu do 2021 r. (101 137,7 tys. zł) były wyższe o 131 158,5 tys. zł, tj. ponad dwukrotnie.

Wyższe aniżeli w 2021 r. wykonanie wydatków wynikało głównie ze wzrostu wydatków inwestycyjnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 spowodowanego większym zaawansowaniem prac dotyczących inwestycji podjętych w latach poprzednich, w tym pn. „Modernizacja układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku”, „Pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych portu Gdynia Etap II – pogłębienie toru podejściowego” i „Ochrona brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego”.

Najwyższe wydatki, tj. stanowiące 95,1% ogółu wydatków z budżetu środków europejskich poniesiono na Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – 220 986,2 tys. zł³³. Wydatki poniesiono również na: Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 – 1081,5 tys. zł³⁴ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014-2020 – 5319,2 tys. zł³⁵ i Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020 – 4909,3 tys. zł³⁶.

(akta kontroli str. 363-368, 415, 761-763, 812, 925-926)

³² Określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania (Dz. U. poz. 2463).

³³ Z tego na: modernizację układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku – 119 245,0 tys. zł, pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych portu Gdynia Etap II – pogłębienie toru podejściowego – 53 997,4 tys. zł, ochronę brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego – 25 613,0 tys. zł, modernizację wejścia do portu wewnętrznego (w Gdańsku), Etap IIIA – 20 258,1 tys. zł, tworzenie zintegrowanego systemu oznakowania nawigacyjnego z elementami *e-Navigation* – 967,1 tys. zł i budowę morskiego systemu łączności w niebezpieczeństwie, GMDSS-PL – 905,6 tys. zł.

³⁴ W ramach, którego realizowano zadanie pn.: Projekty planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów portowych, Zalewu Wiślanego oraz projekty planów szczegółowych dla wybranych akwenów.

³⁵ W ramach, którego zrealizowano zadanie pn.: Projekt Krynica Morska – rozbudowa pirsu pasażerskiego w morskim porcie rybackim.

³⁶ W ramach, którego realizowano zadanie pn. Poprawa infrastruktury wybranych portów rybackich będących w administracji Urzędu.

Wydatki budżetu środków europejskich ujęte w planie finansowym Urzędu na 2022 r. w trakcie roku zostały zwiększone dziewięcioma decyzjami Ministra Finansów z rezerwy celowej budżetu środków europejskich poz. 98³⁷ o 151 438,4 tys. zł³⁸.

Na podstawie kontroli sześciu decyzji wprowadzających zmiany w planie w łącznej kwocie 115 240,5 tys. zł ustalono, że środki z rezerwy zostały wykorzystane w pełnej wysokości i zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zadania pn.:

- „Modernizacja układu falochronów osłonowych w porcie Północnym w Gdańsku” - 81 787,0 tys. zł,
- „Ochrona brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego – 16 917,9 tys. zł,
- „Modernizacja wejścia do portu wewnętrznego (w Gdańsku). Etap III” – 16 535,6 tys. zł.

Wydatki, na które pozyskano środki z rezerwy nie zostały ujęte w planie finansowym Urzędu na etapie opracowania ustawy budżetowej na 2022 r. gdyż na podstawie art. 140 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych były to wydatki, na które w budżecie państwa mogły być tworzone rezerwy celowe.

(akta kontroli str. 245-246, 285-318)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 56 979,0 tys. zł³⁹ tj. 24,5% wydatków ogółem budżetu środków europejskich.

W wyniku badania ustalono m.in., że wydatki zostały przeznaczone na cel lub zadania ujęte w umowie o dofinansowanie i realizowane były przez Urząd zgodnie z umową o dofinansowanie, a zlecenia płatności były przekazywane do Banku Gospodarstwa Krajowego (dalej: „BGK”) we właściwych kwotach i terminach umożliwiających terminowe płatności faktur.

W zakresie wniosku z przeprowadzonej przez NIK kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., dotyczącego dokonywania wydatków z budżetu środków europejskich za pomocą prawidłowych rachunków bankowych Urzędu – w ramach niniejszej kontroli - nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 322-368)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu w 2022 r. w zakresie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich. Kontrola 68,2% wydatków ogółem budżetu państwa i 24,5% wydatków ogółem budżetu środków europejskich, postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na które w Urzędzie wydano 2746,4 tys. zł, a także wykorzystania środków przeniesionych z rezerwy ogólnej i dobranej celowo rezerwy celowej wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny, w granicach kwot planowanych i w terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań, a środki z rezerw budżetu państwa wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. W Urzędzie podjęto skuteczne działania w zakresie ograniczania ponoszonych wydatków

³⁷ Finansowanie programów z budżetu środków europejskich.

³⁸ Zwiększenia dotyczyły wydatków majątkowych.

³⁹ Doboru próby wydatków dokonano w sposób celowy – do wylosowanej metodą monetarną próby wydatków do badania współfinansowania krajowego (paragrafy z czwartą cyfrą 9), opisanej w pkt 2.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, dobrano wydatki z budżetu środków europejskich (paragrafy z czwartą cyfrą 7), tj. pięć dowodów księgowych – wszystkie w grupie wydatków majątkowych.

na usługi dystrybucji energii elektrycznej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w objętych badaniem postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania jednostkowych rocznych sprawozdań za 2022 r. Urzędu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz

sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania tych sprawozdań.

W trakcie kontroli NIK z inicjatywy Urzędu dokonano korekty sprawozdania Rb-28 poprzez zwiększenie kwoty zobowiązań o 267,1 tys. zł oraz sprawozdania Rb-N poprzez zmniejszenie należności wymagalnych o 1,2 tys. zł i pozostałych należności o 1726,2 tys. zł⁴⁰.

W zakresie wniosków z przeprowadzonej przez NIK kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., dotyczących sporządzania sprawozdań budżetowych i z operacji finansowych na podstawie trwałych zapisów księgowych, wykazywania w sprawozdaniu budżetowym Rb-27 w kolumnie „Należności” danych na podstawie ewidencji księgowej oraz wykazywania w kolumnie „Należności” i „Należności pozostałe do zapłaty ogółem” należności, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy lub rok wcześniejszy, a także prowadzenia kont rozrachunkowych w zakresie zobowiązań Urzędu według podziałek klasyfikacji budżetowej i budżetu zadaniowego – w ramach niniejszej kontroli - nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 227, 369, 386-399, 771-796, 734-739, 813-947)

⁴⁰ W związku z wpływem po terminie sporządzenia ww. sprawozdania odpowiednio - decyzji Ministra Infrastruktury (DGM-1.5202.4.2022 z 12 grudnia 2022 r.) o uchynieniu decyzji Dyrektora Urzędu (KPNS 3/22 z 6 października 2022 r. i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia oraz faktur rozliczających zaliczki.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Urząd sprawozdania budżetowe za 2022 r. i sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kw. 2022 r. Badane sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, zgodnie z ewidencją księgową oraz terminowo przekazane do właściwych adresatów.

OBSZAR

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, 27 marca 2023 r.

Kontroler:

Agnieszka Zamorska
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
2 up
.....
podpis

⁴¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

